

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
 ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
 ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
 Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΥΓΙΕΙΝΗΣ
 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
 ΤΜΗΜΑ Α΄
 Τηλέφωνο: 2132161324-1325-1348
 Ταχ. Διεύθυνση: Αριστοτέλους 19
 Ταχ. Κώδικας: 101 87
 Email: ddy@moh.gov.gr

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ
 Αθήνα, 30 /9/2024
 Αριθ. Πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ. 51347

ΠΡΟΣ:
ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες για την Εποχική Γρίπη 2024-2025 – Αντιγριπικός Εμβολιασμός»

Σχετικά:

1. Το ΠΔ 121/2017 (ΦΕΚ 148 Α), «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει έως σήμερα.
2. Οι διατάξεις του άρθρου 8, του ν. 5063/2023 (Α΄184) «Εθνικό Δίκτυο Μονάδων Αυξημένης Φροντίδας για την αντιμετώπιση ασθενών με Αγγειακά Εγκεφαλικά Επεισόδια (ΜΑΦ ΑΕΕ) και άλλες επείγουσες διατάξεις.», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 67 του ν.5140/2024 (Α΄154), καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 47 του ν. 5102/2024 (Α΄55).
3. Οι διατάξεις του ν. 4675/2020 (Α΄ 54) «Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας-ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις».
4. Η υπ΄ αριθ. Απόφαση ΕΑΛΕ/Γ.Π. 80157/2018 (Β΄ 4898) των αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας).
5. Η υπ΄ αριθ. ΓΠ. οικ.30268/30-5-2022 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2673, τ. Β΄/31-5-2022).
6. Η υπ΄ αριθ. πρωτ. Υ14/9-7-2023 Απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας, Ειρήνη Αγαπηδάκη» (ΦΕΚ 4435, τεύχος Β΄).
7. Η υπ΄ αριθ. πρωτ. 40345 Απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση καθηκόντων Γενικής Γραμματέως Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας», (ΦΕΚ 722, τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ./25-7-2023).
8. Η υπ΄ αριθ. πρωτ. Υ1/Γ.Π.114971/11-2-2014 (ΦΕΚ 388/τ.Β΄/18-2-2014) Υπουργική Απόφαση «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας».
9. Η υπ΄ αριθ. πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ.39544/25-7-2024 Εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας με θέμα: Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών Παιδιών και Εφήβων 2024-Χρονοδιάγραμμα και Συστάσεις» (ΑΔΑ: 92ΞΕ465ΦΥΟ-9Σ3)».
10. Η υπ΄ αριθ. πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ.44011/22-8-24 Εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας με θέμα «Τροποποίηση Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών Ενηλίκων 2024. Χρονοδιάγραμμα και Συστάσεις» (ΑΔΑ: 6ΑΗΘ465ΦΥΟ-9ΛΗ)

11. Η υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 6677/23-10-2020 (ΦΕΚ 4792/τ.Β'/30-10-2020) Υπουργική Απόφαση «Σύσταση Εθνικού Μητρώου Εμβολιασμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν. 4600/2019 (Α' 43)».
12. Τα Πρακτικά της 11^{ης} και της 18^{ης} Συνεδρίασης της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών.
13. Τα από 8/8/2024 και 19/8/2024 ηλεκτρονικά μηνύματα του ΕΟΦ με θέμα «Εμβόλια Εποχικής Γρίπης 2024-2025».
14. Τα επιδημιολογικά δεδομένα από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η γρίπη είναι μια μεταδοτική νόσος του αναπνευστικού συστήματος προκαλούμενη από τον ιό της γρίπης. Μπορεί να προκαλέσει ήπια έως σοβαρή νόσο και κάποιες φορές να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο.

Οι ηλικιωμένοι, τα μικρά παιδιά και άτομα που πάσχουν από ορισμένα χρόνια νοσήματα κινδυνεύουν περισσότερο από σοβαρές επιπλοκές της γρίπης. Η διαχρονική παρακολούθηση του νοσήματος στην Ελλάδα δείχνει ότι η δραστηριότητα της εποχικής γρίπης συνήθως αρχίζει να αυξάνεται κατά τον Ιανουάριο, ενώ κορυφώνεται κατά τους μήνες Φεβρουάριο – Μάρτιο.

Σύμφωνα με τα επιδημιολογικά δεδομένα του ΕΟΔΥ (Σχ. 14) “κατά την περίοδο εποχικής δραστηριότητας της γρίπης 2023-2024 (από την εβδομάδα 40/2023 έως και την εβδομάδα 35/2024), κυκλοφόρησαν σε παρόμοιο βαθμό και οι δύο τύποι γρίπης, Α και Β, με ελαφριά συνολική υπερέτηση του τύπου Α. Χρονικά, προηγήθηκε η κυκλοφορία του τύπου Α, ενώ η επικράτηση του τύπου Β σημειώθηκε από τα τέλη Φεβρουαρίου και μετά. Όσον αφορά στην κυκλοφορία των στελεχών τύπου Α, σημειώθηκε επικράτηση του υπότυπου Α(H1)rdm09 έναντι του Α(H3). Η συχνότητα εμφάνισης της γριπώδους συνδρομής άρχισε να αυξάνει την εβδομάδα 50/2023 (11–17 Δεκεμβρίου 2023) και κορυφώθηκε την εβδομάδα 52/2023 (25–31 Δεκεμβρίου 2023), με σταδιακή αποκλιμάκωση έως την εβδομάδα 12/2024. Κατά την εβδομάδα 13/2024 (25–31 Μαρτίου 2024) παρατηρήθηκε εκ νέου μικρή αύξηση και στην συνέχεια σημειώθηκε περαιτέρω πτωτική τάση και σταθεροποίηση σε χαμηλά επίπεδα. Τη φετινή περίοδο (εβδομάδα 40/2023 έως εβδομάδα 35/2024) καταγράφηκαν 149 εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα σε νοσηλεύομενους σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας [Μ.Ε.Θ.] έναντι 68 πέρυσι, και 71 θάνατοι έναντι 26 την περσινή περίοδο γρίπης. Ο γενετικός χαρακτηρισμός κατέδειξε την κυκλοφορία ιών υποτύπων Α(H3N2), Α(H1N1)rdm09 και Β/Victoria, χωρίς σημαντικές αλλαγές, τόσο σε γενετικές όσο και αντιγονικές ιδιότητες που να υποδεικνύουν αντιγονική παρέκκλιση από τα στελέχη του αντιγριπικού εμβολίου. Κατά τη φετινή περίοδο η πλειονότητα των ασθενών που νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ. ή απεβίωσαν με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη, δεν είχαν κάνει το αντιγριπικό εμβόλιο παρ' ότι ανήκαν σε

ομάδα αυξημένου κινδύνου για την οποία συστήνεται ο εμβολιασμός”.

Ο χρόνος έναρξης του επιδημικού κύματος της εποχικής γρίπης δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, συχνά όμως με την έναρξή του παρατηρείται αποδιοργάνωση της επαγγελματικής και της κοινωνικής ζωής, υπέρμετρη αύξηση της κατανάλωσης φαρμάκων και όχι σπάνια, αύξηση της θνησιμότητας.

Σημαντικά μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της γρίπης είναι η συστηματική εφαρμογή μέτρων ατομικής υγιεινής (π.χ. συχνό πλύσιμο χεριών), η απομόνωση των πασχόντων και η αποφυγή συγχρωτισμού σε κλειστούς χώρους. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά έχουν μερική απόδοση και –παρότι σημαντικά– δεν επαρκούν.

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος πρόληψης είναι ο εμβολιασμός με το αντιγριπικό εμβόλιο, το οποίο, όταν χορηγηθεί σωστά και έγκαιρα, προφυλάσσει από τη μετάδοση του ιού της γρίπης, συμβάλλει στην **προστασία από τις σοβαρές επιπλοκές της γρίπης** καθώς και κατά επέκταση στη μείωση απουσιών από την εργασία, το σχολείο και κάθε άλλη κοινωνική εκδήλωση.

Όπως κάθε χρόνο και επειδή ο ιός της γρίπης μεταλλάσσεται σε διαφορετικούς υπο-ορότυπους, έτσι και για την περίοδο 2024-2025 η σύνθεση του αντιγριπικού εμβολίου περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη του ιού, σύμφωνα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ).

Επισημαίνεται ότι, μέσω των συστημάτων φαρμακοεπαγρύπνησης που λειτουργούν διεθνώς δεν έχουν καταγραφεί σοβαρές συστηματικές παρενέργειες του αντιγριπικού εμβολίου.

Σημειώνεται ότι αναμένεται πως και κατά την προσεχή περίοδο γρίπης 2024-2025, **ο ιός της γρίπης θα κυκλοφορήσει παράλληλα** με τον ιό SARS-CoV-2, που προκαλεί τη νόσο **COVID-19**. Αυτή η ιδιαίτερη συγκυρία απαιτεί την **εφαρμογή του αντιγριπικού εμβολιασμού κατά την προσεχή περίοδο** με προτεραιότητα τον εμβολιασμό ατόμων που ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου.

Στόχος είναι η μείωση των πιθανοτήτων ταυτόχρονης προσβολής και με τους δύο ιούς, που μπορεί να επιβαρύνει την κατάσταση των ασθενών, καθώς και η μείωση του φόρτου των υπηρεσιών υγείας και ειδικότερα των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν καλύτερα σε μια ενδεχόμενη αυξημένη ζήτηση.

B. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ

Η γρίπη είναι μεταδοτική νόσος του αναπνευστικού που οφείλεται στους ιούς της γρίπης και μπορεί να προκαλέσει από ήπια έως σοβαρή και, σπανιότερα, θανατηφόρο νόσο. Η πλειοψηφία των ατόμων που θα μολυνθεί συνήθως αναρρώνει πλήρως. Οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού που βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο για επιπλοκές είναι οι ηλικιωμένοι, τα πολύ μικρά παιδιά, οι έγκυες, καθώς και άτομα οποιασδήποτε ηλικίας με χρόνια νοσήματα.

Στη χώρα μας, την χρονική περίοδο 2024-2025, αναμένεται να είναι διαθέσιμα τα παρακάτω αντιγριπικά εμβόλια (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Διαθέσιμα αντιγριπικά εμβόλια για την περίοδο 2024-2025

Σκεύασμα, εμπορική ονομασία	Κατηγορία*	Αντιγόνο	Σύσταση	Κύηση
Vaxigrip Tetra (Sanofi Pasteur)	QIVe	15 mcg από κάθε αντιγόνο	από 6 μηνών	ναι
Fluarix Tetra (GSK)	QIVe	15 mcg από κάθε αντιγόνο	από 6 μηνών	ναι
Flucelvax Tetra (Seqirus)	QIVc	15 mcg από κάθε αντιγόνο	από 2 ετών (EMA)	ναι
Influvac – sub Unit Tetra (Viatris)	QIVe	15 mcg από κάθε αντιγόνο	από 6 μηνών	ναι
Efluelda** (Sanofi Pasteur)	QIV-HD	60 mcg από κάθε αντιγόνο	από 65 ετών	όχι
Fluad Tetra** (Seqirus)	aQIV	15 mcg από κάθε αντιγόνο + ανοσοενισχυτικό MF59	από 65 ετών	όχι

*aQIV: Τετραδύναμο αδρανοποιημένο εμβόλιο γρίπης με ανοσοενισχυτικό MF59, QIV-HD: Τετραδύναμο αδρανοποιημένο εμβόλιο υψηλής δόσης, QIVe: Τετραδύναμο αδρανοποιημένο συμβατικό εμβόλιο παρασκευαζόμενο με επώαση σε ωά ορνίθων, QIVc: Τετραδύναμο αδρανοποιημένο εμβόλιο παρασκευαζόμενο σε κυτταροκαλλιέργειες, EMA: European Medicines Agency

Τα ενισχυμένα τετραδύναμα αδρανοποιημένα εμβόλια **QIV-HD (εμβόλιο υψηλής δόσης) και **aQIV** (εμβόλιο με ανοσοενισχυτικό) έχουν υψηλή ανοσογονικότητα και **συνιστώνται για την πρόληψη της εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης και των νοσηλειών, σε άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω**. Έχουν ικανοποιητικό προφίλ ασφάλειας και, παρότι η συχνότητα ανεπιθύμητων ενεργειών ήταν μεγαλύτερη απ' ότι μετά τον εμβολιασμό με συμβατικό εμβόλιο γρίπης, στο σύνολό της ήταν χαμηλή.

Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών της χώρας μας οι συστάσεις αντιγριπικού εμβολιασμού για την προσεχή περίοδο 2024-2025 περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα τις παρακάτω ομάδες πληθυσμού ή καταστάσεις αυξημένου κινδύνου:

1. Άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω
2. Βρέφη και παιδιά ηλικίας 6 μηνών ως 5 ετών
3. Παιδιά ηλικίας άνω των 5 ετών και ενήλικες με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω επιβαρυντικούς παράγοντες ή χρόνια νοσήματα:
 - Χρόνια νοσήματα αναπνευστικού, όπως άσθμα, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια.
 - Καρδιακή νόσο με σοβαρή αιμοδυναμική διαταραχή
 - Ανοσοκαταστολή (κληρονομική ή επίκτητη)
 - Μεταμόσχευση οργάνων και μεταμόσχευση μυελού των οστών
 - Δρεπανοκυτταρική αναιμία (και άλλες αιμοσφαιρινοπάθειες)
 - Σακχαρώδη διαβήτη ή άλλο χρόνιο μεταβολικό νόσημα
 - Χρόνια νεφροπάθεια
 - Χρόνιες παθήσεις ήπατος
 - Νευρολογικά-νευρομυϊκά νοσήματα
 - Σύνδρομο Down
4. Έγκυες ανεξαρτήτως ηλικίας κύησης, λεχώϊδες και θηλάζουσες.
5. Άτομα με νοσογόνο παχυσαρκία (Δείκτη Μάζας Σώματος $>40\text{Kg/m}^2$) και παιδιά με ΔΜΣ $>95\eta\text{ΕΘ}$.
6. Παιδιά που παίρνουν ασπιρίνη μακροχρόνια (π.χ. για νόσο Kawasaki, ρευματοειδή αρθρίτιδα και άλλα).
7. Άτομα που βρίσκονται σε στενή επαφή με παιδιά μικρότερα των 6 μηνών ή φροντίζουν ή διαβιούν με άτομα με υποκείμενο νόσημα, που αυξάνει τον κίνδυνο επιπλοκών της γρίπης.
8. Κλειστοί πληθυσμοί, όπως προσωπικό και εσωτερικοί σπουδαστές (σχολείων, στρατιωτικών και αστυνομικών σχολών, ειδικών σχολείων κλπ.), νεοσύλλεκτοι, ιδρύματα χρονίως πασχόντων και μονάδες φιλοξενίας ηλικιωμένων, καταστήματα κράτησης.
9. Εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, λοιποί εργαζόμενοι, φοιτητές επαγγελματιών υγείας σε κλινική άσκηση) και σε κέντρα διαμονής προσφύγων-μεταναστών.
10. Άστεγοι.
11. Κτηνίατροι, πτηνοτρόφοι, χοιροτρόφοι, εκτροφείς [συμπεριλαμβανομένων εκτροφέων μίνκ (γουνοφόρα θηλαστικά)], σφαγείς και γενικά άτομα που έρχονται σε συστηματική επαφή με πτηνά ή χοίρους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- Άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω ομάδες πληθυσμού ή καταστάσεις αυξημένου κινδύνου δύνανται να εμβολιάζονται κατά της γρίπης από το φαρμακοποιό χωρίς την προσκόμιση ιατρικής συνταγής μόνο με τα τετραδύναμα αδρανοποιημένα συμβατικά εμβόλια (QIVe, QIVc), σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω (2) σχετικού.
- Αν και τα ενισχυμένα τετραδύναμα αδρανοποιημένα εμβόλια QIV-HD (εμβόλιο υψηλής δόσης) και aQIV (εμβόλιο με ανοσοενισχυτικό) συνιστώνται στα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω έναντι του συμβατικού εμβολίου γρίπης, τονίζεται ότι εάν δεν υπάρχει διαθεσιμότητα, ο αντιγριπικός εμβολιασμός δεν πρέπει να καθυστερεί και συνιστάται να διενεργείται με οποιοδήποτε εμβόλιο.
- Το τετραδύναμο αδρανοποιημένο εμβόλιο που παρασκευάζεται σε κυτταροκαλλιέργειες (QIVc) μπορεί να χορηγηθεί με ασφάλεια σε άτομα ηλικίας ≥ 2 ετών που εμφανίζουν σοβαρή αλλεργία στο αυγό (αναφυλαξία).
- Το σκεπτικό για την εισαγωγή του αντιγριπικού εμβολιασμού στο ΕΠΕ παιδιών για τη χρονική περίοδο 2024-2025 επισυνάπτεται ως Παράρτημα.

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΜΒΟΛΙΟΥ

Το αντιγριπικό εμβόλιο πρέπει να χορηγείται έγκαιρα και πριν την έναρξη της συνήθους περιόδου εμφάνισης της έξαρσης των κρουσμάτων γρίπης, δεδομένου ότι απαιτούνται περίπου 2 εβδομάδες για την επίτευξη ανοσολογικής απάντησης. Κατά προτίμηση ο εμβολιασμός του πληθυσμού συνιστάται να διενεργείται στο διάστημα από τα μέσα Οκτωβρίου μέχρι το τέλος Νοεμβρίου με βάση τη συνήθη έναρξη της εποχικής έξαρσης της γρίπης στη χώρα μας. Επιπρόσθετα, εφόσον ο εμβολιασμός δεν έγινε τη συνιστώμενη περίοδο, μπορεί να διενεργηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της εποχικής γρίπης.

Ο αντιγριπικός εμβολιασμός γενικά περιλαμβάνει 1 μόνο δόση του εμβολίου ετησίως.

- Βρέφη και παιδιά ηλικίας <9 ετών που εμβολιάζονται για πρώτη φορά, ή εκείνα ηλικίας <9 ετών που στο παρελθόν είχαν λάβει μόνο 1 δόση εμβολίου γρίπης χρειάζονται 2 δόσεις αντιγριπικού εμβολίου με μεσοδιάστημα τουλάχιστον 28 ημερών.
- Σε βρέφη ηλικίας ≥ 6 μηνών χορηγείται 0,5 ml (ολόκληρη η δόση), σύμφωνα με τις οδηγίες από επίσημους Ευρωπαϊκούς ή άλλους φορείς φαρμάκων (EMA, FDA, κ.α.).

Συγχορήγηση με το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού

Το αντιγριπικό εμβόλιο μπορεί να χορηγηθεί και την ίδια μέρα με το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού - αλλά σε διαφορετικά ανατομικά σημεία- όπως και οποιαδήποτε άλλη μέρα πριν και μετά το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού.

Αντιγριπικός εμβολιασμός και λοίμωξη COVID-19

- Ασυμπτωματικά άτομα που ήρθαν σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID -19 και έχουν αρνητικό εργαστηριακό έλεγχο μπορούν να εμβολιαστούν κανονικά.
- Συμπτωματικοί ασθενείς με λοίμωξη COVID-19 ή άλλη λοίμωξη του αναπνευστικού πρέπει να αναβάλλουν τον εμβολιασμό τους μέχρι να υφεθεί η συμπτωματολογία της νόσου.

Δ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΘΕ ΑΝΤΙΓΡΙΠΙΚΟΥ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ

Υπογραμμίζουμε ότι κάθε αντιγριπικός εμβολιασμός πρέπει να καταχωρείται υποχρεωτικά από τον επαγγελματία υγείας που τον διενεργεί στο Εθνικό Μητρώο Εμβολιασμών.

Ειδικότερα, το άρθρο 4 παρ. 1 της υπ' αρ. οικ. 6677/23-10-2020 ΥΑ του Υπουργού Υγείας «Σύσταση Εθνικού Μητρώου Εμβολιασμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν. 4600/2019 (Α' 43)» του Υπουργού Υγείας ορίζει ότι: «1. Κάθε ασθενής, στον οποίο συνταγογραφείται εμβόλιο, εντάσσεται υποχρεωτικά από το θεράποντα ιατρό του, ο οποίος συνταγογραφεί το εμβόλιο αυτό, στο σύστημα αρχειοθέτησης του Εθνικού Μητρώου Εμβολιασμών, για τους σκοπούς του άρθρου 1 της παρούσας». Αντίστοιχα ισχύουν με βάση το ίδιο άρθρο και για τους θεράποντες ιατρούς που διενεργούν το εμβόλιο το οποίο έχει συνταγογραφηθεί από άλλο ιατρό, καθώς και για τους φαρμακοποιούς που διενεργούν το εμβόλιο.

Ε. ΙΑΤΡΟΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας βρίσκεται σε αυξημένο κίνδυνο να προσβληθεί από λοιμώξεις κατά την εργασία και να τις μεταδώσει στους συναδέλφους, τους ασθενείς και την οικογένεια του. Η ανοσοποίηση έναντι της γρίπης του προσωπικού υπηρεσιών υγείας προστατεύει όχι μόνο τους εμβολιασμένους, αλλά λειτουργεί και ως φραγμός κατά της μετάδοσης της γρίπης και μάλιστα σε άτομα με αντένδειξη εμβολιασμού (π.χ. βρέφη κάτω των 6 μηνών, αλλεργικά άτομα κ.α.) ή με χαμηλή ανοσιακή απόκριση και συμβάλλει στην απρόσκοπτη διατήρηση της παροχής υγειονομικής περίθαλψης κατά τη διάρκεια της κορύφωσης της εποχικής γρίπης.

Ιδιαίτερα το προσωπικό των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, συμπεριλαμβανομένων και των Μονάδων Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών, των Μονάδων Αυξημένης Φροντίδας, καθώς και το προσωπικό των Μονάδων Ειδικών Λοιμώξεων, των ειδικών Μονάδων Ανοσοκατασταλμένων, των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων, των Αιματολογικών και Ογκολογικών Κλινικών και των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) θεωρείται επιβεβλημένο να είναι στο σύνολό του εμβολιασμένο.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την (σχετ. 8) Υπουργική Απόφαση, το ετήσιο ποσοστό εμβολιαστικής κάλυψης του προσωπικού υπηρεσιών υγείας σε κάθε νοσοκομείο (δημόσιο, ιδιωτικό ή στρατιωτικό), κέντρο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και τοπική μονάδα υγείας είναι ένας από τους δείκτες επιτήρησης συμμόρφωσης του προσωπικού υπηρεσιών υγείας στην εφαρμογή των μέτρων ελέγχου διασποράς μικροβίων, με τους οποίους γίνεται η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των Διοικήσεων των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας.

Η Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων κάθε Νοσοκομείου ή άλλου φορέα υγείας που συμπεριλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της (σχετ. 8) Υπουργικής Απόφασης οφείλει:

1. Να προάγει και να διευκολύνει τον απρόσκοπτο αντιγριπικό εμβολιασμό του ιατρονοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού.
2. Να αποστέλλει στον ΕΟΔΥ στοιχεία εμβολιαστικής κάλυψης για την εποχική γρίπη των εργαζομένων του φορέα της, συνολικά και ανά τμήμα υψηλού κινδύνου (όπως παραπάνω).

Z. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- Ο ΕΟΦ να μεριμνήσει για την επάρκεια του εμβολίου στην ελληνική αγορά καθ' όλη την περίοδο μετάδοσης του ιού της γρίπης.
- Οι Διοικητές των ΥΠΕ, οι Γενικοί Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών, οι Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων, καθώς και οι Δήμαρχοι των Καλλικρατικών Δήμων της χώρας καλούνται να συμμετέχουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ στην οργάνωση από κοινού δράσεων ενημέρωσης του κοινού και ειδικών πληθυσμών τόσο για τη γρίπη, όσο και για τη σπουδαιότητα του αντιγριπικού εμβολιασμού μέσω της διανομής έντυπου υλικού, ομιλιών, κοινωνικών μηνυμάτων στα Μ.Μ.Ε. κ.λ.π.
- Η εποχική γρίπη επιτηρείται από τη Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης για τα Λοιμώδη Νοσήματα του ΕΟΔΥ μέσω:
 1. Συστήματος παρατηρητών νοσηρότητας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Sentinel)
 2. Συστήματος επιτήρησης Σοβαρής Οξείας Λοίμωξης Αναπνευστικού (Severe Acute Respiratory Infection - SARI)
 3. Συστήματος υποχρεωτικής δήλωσης για την εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη (δηλώνεται με το δελτίο δήλωσης γρίπης, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ).
 4. Συστήματος επιτήρησης σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης που χρήζουν νοσηλείας σε Μ.Ε.Θ. ή διασωληνωμένων ασθενών εκτός Μ.Ε.Θ, καθώς και θανάτων με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη
 5. Συστήματος επιτήρησης της γενικής θνησιμότητας

- Εργαστηριακή διάγνωση γρίπης **πρέπει να γίνεται στα σοβαρά κρούσματα γριπώδους συνδρόμου που νοσηλεύονται σε Μ.Ε.Θ** (ή είναι σε μηχανική υποστήριξη αναπνοής στην κλινική εν αναμονή κλίνης σε Μ.Ε.Θ). Ο ΕΟΔΥ αναλαμβάνει την κάλυψη της δαπάνης του εργαστηριακού ελέγχου κλινικών δειγμάτων για τη διάγνωση της γρίπης μόνο του απαραίτητου για την επιβεβαίωση ή τον αποκλεισμό της διάγνωσης της γρίπης (μέχρι το πρώτο θετικό δείγμα) στα παρακάτω εργαστήρια:

1. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης Νοτίου Ελλάδος, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ στην Αθήνα
2. Εθνικό Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Βόρειας Ελλάδος, Β΄ Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρικό Τμήμα Α.Π.Θ., στην Θεσσαλονίκη

Επισημαίνεται ότι, **εργαστηριακή διάγνωση γρίπης δεν απαιτείται για την χορήγηση αντιϊκής θεραπείας.**

Περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με τις διαδικασίες εργαστηριακού ελέγχου της γρίπης μπορούν να αναγνωσθούν στην ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ: <https://eody.gov.gr/>

- Τα άτομα που ανήκουν στις ομάδες αυξημένου κινδύνου συνιστάται να προσέρχονται έγκαιρα στις μονάδες υγείας με την έναρξη συμπτωμάτων για ιατρική διάγνωση και θεραπεία.
- Η παρούσα εγκύκλιος αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Υγείας (www.moh.gov.gr) στον άξονα «Υγεία» και στην ενότητα «Δημόσια Υγεία» «Εμβολιασμοί», για ενημέρωση των φορέων και των πολιτών.
- Το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας καλείται όπως εκδώσει Δελτίο Τύπου προκειμένου να ενημερώσει σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Υπουργείο Εσωτερικών

**Γενική Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δ/ση Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ**
Σταδίου 27, Τ.Κ. 101 83 Αθήνα

2. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Τμήμα Αγωγής Υγείας
Ανδρέα Παπανδρέου 37, Τ.Κ.151 80 – Μαρούσι

3.Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων
(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι ασφαλιστικοί φορείς αρμοδιότητάς σας)
Σταδίου 29, Τ.Κ.105 59 – Αθήνα

4. Όλες τις Υ.Πε. της χώρας
Υπόψη Διοικητών
(Με την παράκληση να ενημερωθούν τα Νοσοκομεία και όλοι οι φορείς ευθύνης σας)

**5. Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
Δ/ση Υγειονομικού**
(Με την παράκληση να ενημερωθούν οι Υγειονομικές Υπηρεσίες)
Λεωφόρος Μεσογείων 227-231, Τ.Κ. 154 51- Χολαργός, Αθήνα

6. Τις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας
Γενικές Δ/σεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
Υπόψη Προϊσταμένων Γενικών Δ/ντών

7. Όλες τις Περιφερειακές Ενώτητες της χώρας
Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
Υπόψη Προϊσταμένων Δ/σεων
(Με την παράκληση να ενημερωθούν οι ιδιωτικές κλινικές της περιοχής ευθύνης σας)

8. Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.)
Υπόψη Προέδρου
Λεωφόρος Μεσογείων 284, Τ.Κ. 155 62 – Χαλάνδρι

9. Κεντρική Υπηρεσία ΕΟΠΥΥ
Υπόψη Προέδρου
Αποστόλου Παύλου 12, Μαρούσι

10. Δ/ση Υγειονομικού Ελληνικής Αστυνομίας
Πειραιώς 153, Τ.Κ. 118 54 – Αθήνα

11. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος
Πλουτάρχου 3, Τ.Κ. 10675 – Αθήνα
(Με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)

12. Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας
3^{ης} Σεπτεμβρίου 19, Τ.Κ.104 32- Αθήνα

13. Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος
(Με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
Πειραιώς 134, 118 54 – Αθήνα

14. Πανελλήνια Οδοντιατρική Ομοσπονδία

(Με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη της)
Θεμιστοκλέους 38, Τ.Κ.106 78 – Αθήνα

15. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας (ΠΕΙΔΥ) ΕΣΥ

(Με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη της)
Λεωφόρος Αλεξάνδρας 215, Τ.Κ.11523 - Αθήνα

16. Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία

(Με την παράκληση να ενημερώσει όλα τα μέλη της)
Μπακοπούλου 15, Τ.Κ. 154 51- Ν. Ψυχικό, Αττική

17. Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

Βασιλίσσης Σοφίας 127, Τ.Κ. 115 21 – Αθήνα

18. ΕΣΡ

Υπόψη Προέδρου
Αμερικής 5 & Πανεπιστημίου, Τ.Κ. 10564-Αθήνα

19. ΚΕΔΕ

Γ. Γενναδίου 8, Τ.Κ. 10678 - Αθήνα
(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι Δήμοι της χώρας)

20. Ε.Κ.Α.Β.

Υπόψη Προέδρου
Τέρμα Οδού Υγείας, Τ.Κ. 115 27- Αθήνα

21. ΕΟΔΥ

Υπόψη Προέδρου
Αγράφων 3-5, Τ.Κ. 15123 - Μαρούσι

22. Πα.Δ.Α.-Σχολή Δημόσιας Υγείας

Λεωφόρος Αλεξάνδρας 196, Τ. Κ. 11521- Αθήνα

23. Η.ΔΙ.Κ.Α

Λυκούργου 10, Τ.Κ. 105 51-Αθήνα

24. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος

Βασ. Σοφίας 47, Τ. Κ. 11521-Αθήνα

25. Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών

Καθηγήτρια Θεοδωρίδου Μαρία
(Με την παράκληση να ενημερωθούν τα μέλη της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- 1.Γραφείο Υπουργού
- 2.Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας
- 3.Γραφεία Υφυπουργών
- 4.Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων
- 5.Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών
- 6.Όλες τις Δ/νσεις & τα Αυτοτελή Τμήματα του Υπουργείου Υγείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ:
ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΝΤΙΓΡΙΠΙΚΟΥ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΣΤΟ ΕΠΕ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2024/2025**

Η γρίπη είναι μεταδοτική νόσος του αναπνευστικού που οφείλεται στον ιό της γρίπης και μπορεί να προκαλέσει από ήπια έως σοβαρή και, σπανιότερα, θανατηφόρο νόσο. Η πλειοψηφία των ατόμων που θα μολυνθεί συνήθως αναρρώνει πλήρως. Οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού που βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο για επιπλοκές είναι οι ηλικιωμένοι, τα πολύ μικρά παιδιά, οι έγκυες, καθώς και άτομα οποιασδήποτε ηλικίας με χρόνια νοσήματα.

Οι συστάσεις της ΕΕΕ σχετικά με τον αντιγριπικό εμβολιασμό περιλαμβάνουν τον εμβολιασμό παιδιών ηλικίας > 6 μηνών που ανήκουν στις παρακάτω ομάδες υψηλού κινδύνου:

- Χρόνια νοσήματα αναπνευστικού, όπως άσθμα
- Καρδιακή νόσο με σοβαρή αιμοδυναμική διαταραχή
- Ανοσοκαταστολή (κληρονομική ή επίκτητη)
- Μεταμόσχευση οργάνων και μεταμόσχευση μυελού των οστών
- Δρεπανοκυτταρική αναιμία (και άλλες αιμοσφαιρινοπάθειες)
- Σακχαρώδη διαβήτη ή άλλο χρόνια μεταβολικό νόσημα
- Χρόνια νεφροπάθεια
- Χρόνιες παθήσεις ήπατος
- Νευρολογικά-νευρομυϊκά νοσήματα
- Σύνδρομο Down
- Παιδιά με παχυσαρκία (ΔΜΣ >95ηΕΘ)
- Παιδιά που παίρνουν ασπιρίνη μακροχρόνια (π.χ. για νόσο Kawasaki, ρευματοειδή αρθρίτιδα και άλλα)
- Παιδιά που βρίσκονται σε στενή επαφή με παιδιά μικρότερα των 6 μηνών ή διαβιούν με άτομα με υποκείμενο νόσημα, που αυξάνει τον κίνδυνο επιπλοκών της γρίπης
- Παιδιά που είναι εσωτερικοί σπουδαστές ή διαβιούν σε ιδρύματα χρονίως πασχόντων ή καταστήματα κράτησης

Η ΕΕΕ σε διαδοχικές συνεδριάσεις της, εξέτασε εκ νέου τα επιδημιολογικά δεδομένα, ανασκόπησε τις ενδείξεις εμβολιασμού έναντι γρίπης και συζήτησε την επέκταση της σύστασης ετήσιου εμβολιασμού στα υγιή παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών από την επόμενη χρονιά (φθινόπωρο 2024).

Πληθυσμιακές μελέτες έχουν δείξει ότι το 30-50% των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας νοσούν κάθε χρόνο από γρίπη, κυρίως λόγω συγχρωτισμού και συνεπώς μεγάλης έκθεσης στον ιό στο περιβάλλον του βρεφονηπιακού σταθμού και του σχολείου αντίστοιχα. Η γρίπη προκαλεί σημαντικό αριθμό εισαγωγών στο νοσοκομείο κάθε χρόνο κυρίως μεταξύ μικρών παιδιών ηλικίας <2 ετών. Επιπρόσθετα, η νόσος προκαλεί πολύ μεγάλο αριθμό επισκέψεων σε δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας αλλά και στα τμήματα επειγόντων περιστατικών κατά τη διάρκεια της ετήσιας εποχιακής έξαρσης. Η επίπτωση της λοίμωξης είναι ιδιαίτερα υψηλή στα μικρά παιδιά, ηλικίας < 5 ετών, τα οποία εμφανίζουν συχνά επιπλοκές, όπως οξεία μέση ωτίτιδα και λοίμωξη του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος καθώς και δευτερογενή βακτηριακή πνευμονία. Η υψηλή νοσηρότητα που προκαλείται από τη νόσο οδηγεί σε αυξημένη χρήση αντιβιοτικών που ευοδώνει την αύξηση της αντιμικροβιακής αντοχής. Παράλληλα, η επιδημική έξαρση της γρίπης προκαλεί σημαντικό αριθμό απουσιών των παιδιών από το σχολείο αλλά και των γονέων από την εργασία τους. Είναι επίσης γνωστό, ότι τα παιδιά αποτελούν πηγή μετάδοσης της γρίπης στο οικογενειακό περιβάλλον και την κοινότητα και μάλιστα σε ευάλωτα άτομα που βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο να εμφανίσουν σοβαρές επιπλοκές της νόσου.

Η πρόσφατη εμπειρία από την πανδημία COVID-19 επιβεβαίωσε το ρόλο των παιδιών στη μετάδοση των αναπνευστικών λοιμώξεων και ανέδειξε ότι τα παιδιά μικρής ηλικίας αποτελούν πηγή διασποράς των αναπνευστικών λοιμώξεων στο οικογενειακό περιβάλλον και την κοινότητα, ευαισθητοποιώντας

σημαντικά τόσο την ιατρική κοινότητα όσο και το γενικό πληθυσμό υπέρ του ετήσιου εμβολιασμού έναντι γρίπης.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η ΕΕΕ αποφάσισε να εισηγηθεί την ένταξη του αντιγριπικού εμβολίου στο ΕΠΕ για τα υγιή παιδιά ηλικίας 6 μηνών – 5 ετών από την επόμενη περίοδο γρίπης (2024-2025).

Στο παρακάτω πίνακα αναφέρονται τα διαθέσιμα εμβόλια για τον αντιγριπικό εμβολιασμό παιδιών ηλικίας >6 μηνών. Το τετραδύναμο αδρανοποιημένο εμβόλιο που παρασκευάζεται σε κυτταροκαλλιέργειες (Flucelvac Tetra) μπορεί να χορηγηθεί με ασφάλεια σε άτομα ηλικίας ≥ 2 ετών που εμφανίζουν σοβαρή αλλεργία στο αυγό (αναφυλαξία).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη χώρα μας δεν έχει ακόμα κυκλοφορήσει το εισπνεόμενο εμβόλιο έναντι της γρίπης που περιλαμβάνει ζώντες εξασθενημένους ιούς. Το εμβόλιο αυτό έχει αδειοδοτηθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) για χρήση σε υγιή πληθυσμό στις ηλικίες 2 έως 18 ετών. Αντενδείκνυται η χορήγησή του σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς ή σε άτομα που διαμένουν με αυτούς, άτομα που λαμβάνουν χρόνια αγωγή με ασπιρίνη, παιδιά με σοβαρό άσθμα καθώς και σε άτομα με σοβαρή αλλεργία στο αυγό (αναφυλαξία). Είναι εύκολο στη χρήση αφού χορηγείται ως νεφέλωμα 0,1ml σε κάθε ρουθούνι και επιτυγχάνει καλύτερη συμμόρφωση στα παιδιά.

